

Ποια κοινωνία προτείνουμε στους εφήβους μας; - 2

[Ορθοδοξία / Ποιμαντική](#)

[Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Θερμός](#)

Θεωρώ επίσης ότι ο έφηβος έχει συλλάβει -με την οξυδέρκεια που τον διακρίνει- την ασυνέπεια και υποκρισία πολιτείας και κοι-νωνίας. Στο βαθμό που τις αισθάνεται ξένες από τον κόσμο των αξιών που διακηρύσσουν, χάσμα μέγα δημιουργείται μεταξύ νέων και μεγάλων. Πράγματι, υπάρχουν σοβαρές αντιφάσεις σε μια κοινωνία σαν τη δική μας που εξυμνεί τη νεότητα και ταυτό-χρονα την υπονομεύει. Όπως ακριβώς πράττει και με τη γυναίκα (που της επιδα-φιλεύει φιλοφρονήσεις και την ίδια στιγμή εμπορεύεται παντού το σώμα της), σπεύδει λαϊκιστικά να πλέξει και το εγκώμιο της νεολαίας ενώ από την άλλη απεργάζεται την υπονόμευσή της: δεν έχει τη βούληση να αντιμετωπίσει την ανεργία, της προσφέρει πανεπιστήμια που βρίθουν σκανδάλων, της παρουσιάζει μια πολιτική ζωή εκτεταμένης διαφθοράς, της παρέχει άθλια προγράμματα τηλεόρασης, την συντρίβει ψυχικά ξεδι-πλώνοντας μπροστά της την αναξιοκρατία, προσπαθεί να την προσεταιρισθεί σε ιδεολο-γίες μίσους (ναζιστικές, αρχαιολατρικές, σέκτες)

κ.π.α. Η αντίσταση του εφήβου στις αντιφάσεις και στην υπονόμηση εύλογα περιλαμβάνει κάθε είδους «κλωτσιά», ακό-μη και αν δεν γνωρίζει ποιόν πρέπει να κλω-τσήσει.

Πηγή: <http://poweroftwocounseling.com/>

«Αλλοιώτικα θα χαθώ»

Από τι κινδυνεύει ο έφηβος λοιπόν στη σύγχρονη κοινωνία; Κατ' αρχήν από την κατάρρευση του ηθικού του όταν διαπιστώνει πως το παιχνίδι είναι «στημένο» και δεν προσφέρει εναλλακτικές διεξόδους και δυνατότητες αυτοδιάθεσης.

Δεύτερον, από το αποδιοργανωτικό άγχος απέναντι στην αδυναμία σχηματισμού ταυτότητας. Όπως επισημαίνει ο ψυχαναλυτής Peter Blos, «η σύγχρονη δημοκρατική καπι-ταλιστική κοινωνία δεν προσφέρει στους νέους μια επιβεβαίωση της καταστάσεώς τους, ούτε τελετές μύησης ή καθιέρωσης. Έτσι οι έφηβοι αφήνονται μόνοι τους στο να σχηματίσουν ανταγωνιστικούς οργανισμούς (συμμορίες, κλίκες, ομάδες για οποιοδήποτε σκοπό), με έμφαση στην επιθετική κυριαρχία, ανταγωνιστική υπεροχή, και εχθρικό αποκλεισμό... Το κενό της μη θεσμοποιημένης εφηβείας στη Δυτική κοι-νωνία επιτρέπει από τη μια έναν υψηλό βαθμό διαφοροποίησης και εξατομίκευσης της προσωπικότητας αφού δεν υπάρχουν υποχρεωτικά μοντέλα, αλλά από την άλλη το φορτίο του αυτοκαθορισμού διευκολύνει την αποκλίνουσα και παθολογική ανάπτυξη». Ο άνθρωπος δεν αντέχει το κενό ταυτότητας, γι' αυτό και ο έφηβος βιάζεται όπως-

όπως να δώσει λύση επιλέγοντας μια προβληματική ταυτότητα.

Τρίτον, από την απώλεια της υγιούς κλί-μακας στη σχέση με τον κόσμο και τα πράγ-ματα και τα πρόσωπά του. Θεωρώ ιδιαίτε-ρα δύσκολο να μεγαλώνει ένας έφηβος στο ξέφρενο κλίμα μιας εποχής σαν τη δική μας, που έκαμε καταστατικό της την φαντασίω-ση. Όπως γράφει η ψυχοθεραπεύτρια εφή-βων Marsha Levy-Warren, «η ρομαντικοποίηση της εφηβείας στη σημερινή κοινωνία δεν προσφέρει καλές υπηρεσίες στους εφή-βους μας. Παρουσιάζοντας την εφηβική ζωή σαν αισθησιακή, λαμπερή, και συναρπαστι-κή, όπως την αποδίδουν διαφημίσεις εσω-ρούχων, αυξάνει το αίσθημα της αποσύνδεσης των εφήβων μεταξύ της εμπειρίας τους και του κόσμου. Στην πραγματικότητα, η έμφαση που η κοινωνία μας θέτει στη νεότητα και στη νεανικότητα κάνει κακό σε όλους μας· δυσκολεύει τους ηλικιωμένους οι οποίοι συχνά διαχωρίζονται από την υπόλοιπη κοινωνία, και κάνει το να γερνάς μια πηγή φόβου, ακόμη και απελπισίας».

Τέταρτον, με τη λήθη των ουσιωδών της ζωής, η οποία οδηγεί σε πνευματικό ακρω-τηριασμό. Επειδή η σύγχρονη κοινωνία έκαμε θεό της το χρήμα και την παντός είδους απόλαυση, αγωνίζεται για τη φίμωση των υπαρξιακών ερωτημάτων των ανθρώ-πων, διότι αυτά αποτελούν τροχοπέδη στους σκοπούς της. Νέοι που παίρνουν στα σοβα-ρά τα καίρια της ζωής συνιστούν παραφωνία στο πελώριο κύκλωμα της κατανάλωσης.

Αιχμή του δόρατος η τηλεόραση: ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων της συμπεριφέρεται σα να μην υπάρχουν παιδιά και έφηβοι, αλλά επανέρχεται στις διαφημί-σεις να τους εξαγοράσει. Έλαβε ένα κατ' εξοχήν νεανικό δημιουργικό κεφάλαιο, τη φαντασία, και τη διέστρεψε στην παμφάγο φαντασίωση. Με τη διαφήμιση απεργάζεται την καταστροφή του νοήματος, έτσι ώστε να δημιουργήσει μια ανιστορική νεολαία, χωρίς συντεταγμένες χώρου και χρόνου, η οποία μόνο θα καταναλώνει. Δεν είναι τυχαίες οι διαπιστώσεις του αείμνηστου Χρήστου Βακαλόπουλου πως η διαφήμιση εξαρθρώνει το νόημα, καθώς και του Νηλ Πόστμαν ότι αχρηστεύει και γελοιοποιεί τα προαιώνια σύμβολα της ανθρωπότητας. (Για παράδειγμα, ή Οδύσσεια και ο Μυστι-κός Δείπνος έχουν χρησιμοποιηθεί σε διαφη-μίσεις). Έτσι ώστε, αφού θα καταρριφθούν τα στηρίγματα της ανθρωπίνης μνήμης, να μην έχουν νόημα πια οι υπαρξιακές αναζη-τήσεις, Και επειδή τα παιδιά και οι έφηβοι αναμοχλεύουν τα δικά μας υπαρξιακά ερω-τήματα που κλείσαμε όπως-όπως, πρέπει να φιμωθούν εξομοιωνόμενοι με τα ανιστορικά και ανιστόρητα υποκείμενα της κατα-ναλωτικής τάξης πραγμάτων.

Ο πιο αξιόπιστος τρόπος να αποδείξου-με ότι κοινωνία και Εκκλησία ενδιαφέρονται ειλικρινά για τους νέους είναι να ακού-σουμε προσεκτικότερα τι έχουν να μας πουν. Δεν είναι δυνατό να τους αντιμετωπί-ζουμε μόνο ή κυρίως ως καταναλωτές

δια-σκέδασης (η κοινωνία) ή ως καταναλωτές αυθεντίας (οι εκκλησιαστικοί) διότι αυτό αποτελεί προσβλητική υποτίμηση εκείνου που σχεδίασε ο Θεός γι' αυτούς. Επιβάλλε-ται να βρεθούν τρόποι με τους οποίους η φωνή των έφηβων θα ενσωματωθεί στο κοι-νωνικό και εκκλησιαστικό σώμα προκειμένου να το επηρεάσει. Έχουμε πολλά να ωφεληθούμε από το καθαρό τους βλέμμα. Και δεν εννοώ με αυτό θεσμούς σαν τη Βου-λή των εφήβων της οποίας την αξία βρίσκω αμφισβητήσιμη, αφού συχνά αναπαράγεται εκεί ο ξύλινος λόγος των ενηλίκων.

Πώς θα ενσωματωθεί ο εφηβικός και νεα-νικός λόγος στον δημόσιο λόγο μέσα στην Εκκλησία; Αυτό θα πραγματοποιηθεί μόνο όταν συνειδητοποιήσουμε πως οι έφηβοι μας είναι σημαντικοί όχι μόνο γι' αυτό που θα γίνουν στο μέλλον, αλλά και γι' αυτό που είναι τώρα. Αν πράγματι υλοποιηθεί αυτή η αλλαγή στη δική μας νοοτροπία, τότε είναι βέβαιο ότι θα επινοήσουμε τρόπους και δομές όπου θα νιώθουν ενσωματωμένοι, σε επίπεδο ενοριακό, επισκοπικό, πανελλήνιο.

Οι έφηβοι ζητούν ελευθερία, αλλά πρέπει να τους βοηθήσουμε να μάθουν ν' αγαπούν. Και εμείς παρέχουμε συχνά την ελευθερία προκειμένου να έχουμε το κεφάλι μας ήσυχο, αλλά χωρίς αγάπη. Με άλλα λόγια, η εφηβεία παρουσιάζεται ως μια εξαιρετική ευκαιρία ώστε και τα δύο μέρη, έφηβοι και ενήλικες, να γίνουμε άνθρωποι.

(π. Βασίλειος Θερμός, Περάσματα στην απέναντι όχθη, εκδ. Εν πλω, σ.239-253).

<http://bit.ly/19e9fEh>